

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

19.11.2008

B6-0590/2008 }
B6-0592/2008 }
B6-0593/2008 }
B6-0594/2008 }
B6-0595/2008 } RC1

KÖZÖS ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az eljárási szabályzat 103. cikkének (4) bekezdése alapján előterjesztette:

- Jürgen Schröder, Colm Burke és Geoffrey Van Orden, a PPE-DE képviselőcsoportja nevében
- Pasqualina Napoletano, Alain Hutchinson és Ana Maria Gomes, a PSE képviselőcsoportja nevében
- Thierry Cornillet, Philippe Morillon, Frédérique Ries, Fiona Hall, Renate Weber és Marios Matsakis, az ALDE képviselőcsoport nevében
- Ryszard Czarnecki, Adam Bielan, Ewa Tomaszewska és Mieczysław Edmund Janowski, az UEN képviselőcsoport nevében
- Frithjof Schmidt és Angelika Beer, a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

az alábbi képviselőcsoportok indítványainak helyébe lép:

- Verts/ALE (B6-0590/2008)
- ALDE (B6-0592/2008)
- PPE-DE (B6-0593/2008)
- UEN (B6-0594/2008)
- PSE (B6-0595/2008)

az Európai Uniónak a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén kialakult, romló helyzetre adott válaszáról

RC\754394HU.doc

PE413.422v01-00}
PE416.048v01-00}
PE416.049v01-00}
PE416.050v01-00}
PE416.051v01-00} RC1

HU

HU

Az Európai Parlament állásfoglalása az Európai Uniónak a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén kialakult, romló helyzetre adott válaszáról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió Tanácsának a Kongói Demokratikus Köztársaságban uralkodó helyzetről szóló 2008. november 11-i következtetéseire,
- tekintettel a Kongói Demokratikus Köztársaságról: összecsapások a keleti határvidéken című, 2008. október 23-i állásfoglalására,
- tekintettel az Észak-Kivuról szóló 2008. február 21-i állásfoglalására,
- tekintettel a Kongói Demokratikus Köztársaságban kialakult helyzetről és a nemi erőszakról mint háborús bűncselekményről szóló 2008. január 17-i állásfoglalására és az emberi jogok Kongói Demokratikus Köztársaságban (KDK) elkövetett megsértéséről szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel a fejlődő országokban kialakult törékeny helyzetekre való uniós reagálásról szóló, 2007. november 15-i állásfoglalására,
- tekintettel az AKCS–EU Közös Parlamenti Közgyűlésnek a Kongói Demokratikus Köztársaságban, és különösen annak keleti részén kialakult helyzetről, és annak a régióra való hatásáról szóló, 2007. november 22-i állásfoglalásra,
- tekintettel a Bizottság „Az EU bizonytalan helyzetekre adott válasza felé – a fenntartható fejlődés, stabilitás és béke érdekében történő, nehéz körülmények közötti kötelezettségvállalásról” című, 2007. október 25-i közleményére (COM(2007)0643) és az ahhoz csatolt bizottsági munkadokumentumra (SEC(2007)1417),
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a 2005. évi világ-csúcstalálkozó eredményeiről szóló 2005. október 24-i, 60/1. sz. határozatára, és különösen annak a népesség védelmével kapcsolatos felelősségről szóló 138–140. bekezdésére,
- tekintettel az SADC csúcstalálkozó következtetéseire, amelyek szerint szükség esetén az SADC kész békefenntartó csapatokat küldeni Észak-Kivuba,
- tekintettel a Tanácsnak a KDK keleti részén kialakult helyzetről szóló, 2008. október 10-i nyilatkozatára,
- tekintettel a Fejlesztési Bizottság 2008-as Észak-Kivuban tett látogatásáról szóló jelentésére,
- tekintettel a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos 2007. december 18-i európai konszenzusra,
- tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (4) bekezdésére,

A. mivel a kongói hadsereg, a Mai Mai milícia, a volt kormánykatona, Laurent Nkunda

RC\754394HU.doc

PE413.422v01-00}
PE416.048v01-00}
PE416.049v01-00}
PE416.050v01-00}
PE416.051v01-00} RC1

tábornok lázadói, a Demokratikus Erők Ruanda Felszabadításáért (FDLR) harcosai és az ugandai „az Úr Ellenállási Hadserege” (*Lord's Resistance Army*, LRA) közötti harcok óriási megpróbáltatásoknak teszik ki a civil lakosságot a KDK keleti térségében,

- B. mivel Olusegun Obasanjo volt nigériai elnök, ENSZ-megbízott november 16-én küldetést hajtott végre, amelynek keretében sikerült megegyeznie a lázadók vezérével, Laurent Nkundával abban, hogy háromoldalú bizottságot állítanak fel a hadsereg és a lázadók közötti tűzszünet tiszteletben tartása érdekében, és mivel ezt az érintett partnerországoknak a helyzet megoldása érdekében sürgősen támogatniuk kell,
- C. mivel regionális és európai közvetítők bevonásával folynak a nemzetközi diplomáciai erőfeszítések annak megakadályozására, hogy az észak-kivui harcok ne torkolljanak a hat szomszédos államot is érintő 1998-2003 között zajlott kongói háború megismétlődésébe; mivel 2008. november 7-én Nairobiban megrendezésre került a KDK keleti részén kialakult válsághelyzettel foglalkozó regionális csúcstalálkozó,
- D. mivel az erőszak kezdete óta emberek millióit ölték meg vagy telepítették ki és mivel a becslések szerint a harcok fokozódása óta augusztusban Laurent Nkunda tábornok mintegy 250 000 embert telepített ki a KDK-ban, humanitárius katasztrófát okozva ezzel Kongó keleti részén,
- E. mivel, annak ellenére, hogy az ENSZ alapokmánya VII. fejezetének megfelelően mandátuma felhatalmazza arra, hogy minden lehetséges eszközt felhasználjon az erőalkalmazás megakadályozására és a polgári lakosság védelmére
- a MONUC nem rendelkezett megfelelő eszközökkel a polgári lakosság védelmére és arra, hogy lefegyverezze és hazatelepítse a kongói területen jelenlévő hutu harcosokat Ruandából a KDK déli részén a harcok közelmúltbéli elharapózása óta,
 - a MONUC arra kényszerült, hogy Indiától és Pakisztántól várjon engedélyre az indiai és pakisztáni katonák harcba indítására, ellentétben azzal, amire mandátuma felhatalmazza, azaz, amiért a MONUC-ot a területre helyezték,
 - a MONUC nem avatkozott közbe a 2008. november 5-én, 200 ember halálával végződött mérsárlásba Kiwandjaban, annak ellenére, hogy ott található egyik katonai bázisa,
- F. mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2008. november 11-én újra tárgyalta a KDK keleti részén kialakult helyzetről, anélkül hogy a MONUC kérésének megfelelően jóváhagyta volna a MONUC további 3000 főnyi haderővel történő megerősítését,
- G. mivel a MONUC-nak a 17 000-ből mindössze 6000 katonája állomásozik Észak-Kivuban,
- H. mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsának tagállamai – köztük Belgium, Franciaország, Olaszország és az Egyesült Királyság - megtagadták, hogy további eszközöket bocsássanak a MONUC rendelkezésére feladatának teljesítéséhez; mivel az Európai Unió Tanácsa megerősített együttműködést szorgalmaz az EU, tagállamai és a MONUC között,
- I. mivel Louise Michel európai biztos kezdeményezését követően Nairobiban sor került egy

csúcstalálkozóra, amelynek során Kongó elnöke Joseph Kabila és Ruanda elnöke Paul Kagame megállapodtak abban, hogy a béke és a fenntartható politikai stabilitás érdekében azonnal végrehajtják a múltban kötött megállapodásokat,

- J. mivel ennek ellenére a tárgyalást követően nem jött létre azonnali fegyverszünet a KDK keleti részén és az erőszakos harcok folytatódtak a konfliktusban részt vevő felek között, amely igen komolyan érintette a polgári lakosságot,
- K. mivel a MONUC világosan megállapította hogy Laurent Nkunda katonái Ruandától kapnak támogatást, és az ENSZ főtitkára, Ban Ki-moon felszólította az afrikai vezetőket, hogy mérjék fel, hogy „mekkora, Afrika és a világ iránti történelmi felelősség nehezedik a vállukra ebben a kritikus percben”,
- L. mivel a humanitárius szervezetek jelenleg 200 000 menekültet látnak el a Goma városa körül létrehozott táborokban, és becsléseik szerint akár az 1 milliót is elérheti azoknak a száma, akik a bozótban szóródtak szét, hogy elkerüljék az erőszakot, mivel menekülttáborokban a helyzet napról napra romlik és az ENSZ Menekültügyi Főbiztosa hangot adott a menekülttáborok lehetséges militarizációja miatti félelmének,
- M. mivel a konfliktus kiélesedése óta jelentősen fokozódott a KDK déli részén a gyermekkatona toborzása,
- N. mivel látszólag mind a kongói csapatok, mind pedig az FDLR (*Democratic Forces for the Liberation of Rwanda* – Demokratikus Erők Ruanda Felszabadításáért) harcosai részt vesznek a KDK keleti részén található ásványok kiaknázásában és kereskedelmében,
- O. mivel a Kongói Demokratikus Köztársaság déli részén eluralkodott válság megoldására irányuló tervet a kongói parlament képviselői dolgozták ki, a konfliktusban részt vevő közötti katonai, politikai és diplomáciai párbeszéd érdekében történő általános mozgósításra szólítva fel,
- P. mivel Franciaország és az Egyesült Királyság külügyminiszterei, Bernard Kouchner és David Miliband, a MONUC megerősítését javasolták európai haderő Észak-Kivuba indítása helyett, ugyanakkor azonban megerősítették, hogy szükség esetén mégsem kizárt az európai csapatok küldése,
- Q. mivel a kolera, a kanyaró és a szamárköhögés folyamatos terjedésével a járványügyi helyzet egyre súlyosbodik Észak-Kivuban, tekintettel arra, hogy jelentős számú lakosság hagyja el lakóhelyét és kerül elhelyezésre átmeneti szállásokon,
 - 1. súlyos aggodalmának ad hangot az összecsapások számának Észak-Kivuban történt emelkedése és amiatt, hogy ez milyen, különösen humanitárius természetű következményekkel jár a KDK keleti részének és egészének lakossága számára, különösen a CNDP közelmúltbéli támadásait követően, amelyek következtében nagyon sokan kényszerültek Észak-Kivu elhagyására, illetve veszítették életüket;
 - 2. mélységes felháborodásának ad hangot a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti

tartományaiban évek óta folyó mészárlások, emberiség elleni bűntettek, valamint a lányok és asszonyok elleni nemi erőszak miatt, és arra hívja fel az illetékes helyi és nemzetközi hatóságokat, hogy az elkövetőket következetesen vonják felelősségre; felhívja az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy sürgősen hozzon meg minden olyan intézkedést, amellyel hathatósan meg lehet akadályozni a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti tartományaiban élő polgári lakosság elleni további támadásokat;

3. üdvözlí a Bizottság és a tagállamok döntését, miszerint növelik a válság által érintett polgári lakosság számára nyújtott humanitárius segélyeket; kiemeli, mekkora nehézségekbe ütköznek a különböző humanitárius szervezetek a humanitárius segítségnyújtás során az észak-kivui biztonsági helyzet következtében; felszólítja valamennyi érdekelt felet, hogy biztosítsák a lakosság kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportjának elérését és a humanitárius szervezetek munkatársainak biztonságát a humanitárius tér tiszteletben tartása érdekében; hogy a katonai eszközöket és kapacitásokat csak nagyon kevés esetben, végső megoldásként használják fel a humanitárius segítségnyújtási műveletek támogatására;
4. megismétli azt a szilárd hitét, hogy az amani és nairobi folyamat még mindig a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén tapasztalható helyzet hosszú távú stabilizálásának megfelelő kerete;
5. sürgeti Laurent Nkundát, hogy tartsa tiszteletben saját kijelentését, amely értelmében támogatja a békefolyamatot a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén, és amelyet akkor tett, miután megbeszélést folytatott az ENSZ főtitkárának különmegbízottjával és a Nigériai Köztársaság korábbi elnökével, Olesegun Obasanjóval; ebben a tekintetben felhívja a CNDP-t, hogy késedelem nélkül csatlakozzon újra az amani békefolyamathoz; megerősíti a válság politikai megoldását kereső kongói hatóságok számára nyújtott támogatását; üdvözlí a kongói parlamenti képviselők által előterjesztett azon tervet, amely általános mozgósítást kér a katonai, politikai és diplomáciai párbeszéd érdekében;
6. úgy véli, hogy nemzetközi konferenciát kell összehívni a Nagy Tavak régióval kapcsolatban annak érdekében, hogy életképes politikai megoldást találjanak a konfliktus megoldására, és hogy előmozdítsák a regionális gazdaság jobb integrációját, amely a régió összes országa számára előnyös lesz;
7. hangsúlyozza, hogy további erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy megszűnjön a külföldi fegyveres csoportok, különösen az FLDR tevékenysége a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén; felhívja a Kongói Demokratikus Köztársaság és a térség egyéb országainak kormányait, hogy e célból tegyék meg a szükséges lépéseket; üdvözlí a Kongói Demokratikus Köztársaság és Ruanda között létrejött megállapodást, amelyet a két ország külügyminiszterei jelentettek be, és amely lehetővé teszi ruandai hírszerző csoportok számára, hogy bejussanak a Kongói Demokratikus Köztársaság területére és együttműködjenek a kongói hadsereggel az FDRL régióban való jelenlétének felszámolására érdekében;
8. felhívja az Afrikai Uniót, az ENSZ Biztonsági Tanácsát és a jelentős nemzetközi szereplőket, köztük az Európai Uniót, az Egyesült Államokat és Kínát, hogy gyakoroljanak nyomást az összes félre a békefolyamat előmozdítására annak érdekében, hogy megoldás születhessen az ásványkincsek ellenőrzésének problémájára, valamint hogy teljes körű békemegállapodás, ne

pedig csak tűzszüneti megállapodás jöjjön létre, illetve felhívja ezeket a szereplőket, hogy gyakoroljanak nyomást Ruandára és Ugandára, hogy kötelezzék el magukat amellet, hogy véget vetnek Nkunda csapatai területükön való szabad mozgásának és működésének;

9. sürgeti az összes érintett felet, hogy állítsák vissza a jogállamiságot és ne engedjék meg, hogy büntetlenül maradjanak különösen a nőket és leányokat tömegesen megerőszakoló, valamint a gyermekkatonákat toborzó elemek;
10. felhívja a Kongói Demokratikus Köztársaság kormányát, hogy Ruandával és a MONUC-kal együttműködésben dolgozzon ki tervet a Ruanda Felszabadításáért Küzdő Demokratikus Erők (az FDLR) tömeggyilkos vezetőinek felkutatására és elfogására, továbbá ajánlja fel a letelepedés és a visszailleszkedés lehetőségét a Kongói Demokratikus Köztársaságban és Ruandában azok számára, akik nem vettek részt a tömeggyilkosságokban, és hajlandók a leszerelésre;
11. felhívja a kongói hatóságokat, hogy haladéktalanul vessenek véget az OCHA által tapasztalt a kormány katonái által elkövetett fosztogatásoknak és erőszaknak;
12. felszólítja az EU tagállamait, hogy az ország stabilitásának javítása érdekében hajtsák végre az ENSZ szakértői munkacsoportjának a Kongói Demokratikus Köztársaság természeti erőforrásainak illegális kitermeléséről szóló ajánlásait, beleértve azon személyekre és vállalatokra kivetett szankciókat, akik vagy amelyek részvétele a fosztogatásban bizonyítást nyert;
13. rámutat arra, hogy a természeti erőforrások jogtalan kiaknázása a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén a lázadó csoportok finanszírozása, így a térségbeli bizonytalanság egyik forrása; megismétli az ilyen jogtalan kiaknázás elleni fellépés fontosságát; ebben a tekintetben felhívja a kongói hatóságokat, hogy a MONUC-kal együttműködésben zárják el a lázadó csoportok pénzügyi forrásait azáltal, hogy megakadályozzák az ásványkészletekhez (különösen a gyémánthoz, a koltánhoz és az aranyhoz) és a kereskedelmi hálózatokhoz való hozzáférésüket;
14. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a Kongói Demokratikus Köztársaság és a szomszédos államok kormányaival folytatott tárgyalások során ragaszkodjanak ahhoz, hogy vezessenek be az arany, a kassziterit (ónkő), a koltán, a kobalt, a gyémánt, a piroklór és a fa nyomon követhetőségét és eredetük tanúsítását szolgáló hatékony rendszereket, ide értve az ENSZ által megbízott megfigyelők tevékenységének engedélyezését és védelmük biztosítását az ország területén, akik megfigyelhetnék a Kongói Demokratikus Köztársaság természeti kincseinek kivitelét;
15. megismételi arra vonatkozó felhívását, hogy Európai Unióba behozott, a Kongói Demokratikus Köztársaságból származó nyersanyagok eredetét tanúsító Kimberley-folyamathoz hasonló, jól működő nyomon követő mechanizmusokat állítsanak fel;
16. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy az európai vállalatok ne kereskedjenek olyan termékekkel, illetve ne importáljanak olyan termékeket, amelyek a Kongói Demokratikus Köztársaságban fegyveres csoportok javára kitermelt

ásványokból származnak, és számoltassanak el minden olyan vállalatot, amely kitart e gyakorlat mellett;

17. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy tegyenek meg minden erőfeszítést politikai megoldás találására, ami a kongói demokratikus köztársaságbeli összetűzések megszüntetésének egyedüli módja; ebben a tekintetben üdvözli Michel biztos azon kezdeményezését, hogy megbeszélést szervez a Kongói Demokratikus Köztársaság elnöke és a Ruandai Köztársaság elnöke között Nairobiban; felhívja a Bizottságot, hogy állapodjon meg a Kongói Demokratikus Köztársaság hatóságaival az FDLR harcosainak Ruandába való visszatéréséről szóló megállapodás végrehajtásáról; sürgeti a Kongói Demokratikus Köztársaság és a Ruandai Köztársaság hatóságait, hogy fokozzák együttműködésüket a Nairobiban elfogadott kötelezettségek végrehajtása érdekében, és biztosítsanak elsőbbséget a párbeszédnek és a konzultációnak, hogy a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén tartós békét, míg a térségben stabilitást teremtsenek;
18. arra hív fel, hogy a lányok és asszonyok elleni, fegyvernemként bevetett nemi erőszak ellen zérótolerancia-politikát alkalmazzanak, és az ilyen bűncselekmények elkövetőire megfelelően súlyos büntetés szabjanak ki; emlékeztet az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének fontosságára a konfliktus sújtotta területeken és a menekülttáborokban, különösen a közelmúltban kitört kolera, szamaróköhögés és kanyarójárvány fényében;
19. ismételten hangsúlyozza, hogy támogatja a MONUC-ot ebben a drámai helyzetben, amikor is hiányosságai ellenére a jelenléte elengedhetetlen, és kéri, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a MONUC teljes mértékben el tudja látni a feladatát, és felhasználhassa katonai erejét a fenyegetett lakosság védelme érdekében; ebben a tekintetben felhívja a Bizottságot, a Tanácsot és különösen Belgiumot, Franciaországot, Olaszországot és az Egyesült Királyságot, hogy játsszanak vezető szerepet annak biztosításában, hogy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa támogassa ezt a megerősítést a MONUC működési kapacitásának megfelelő felszerelés és személyi állomány tekintetében történő erősítése révén;
20. felhívja a Tanácsot, hogy sürgesse az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy lássa el a MONUC-ot az ásványok fegyveres csoportok által történő kiaknázásának felügyeletéhez szükséges megbízatással és eszközökkel, beleértve a legfontosabb határállomások, légi folyosók, kiválasztott bányászati területek és ellátási útvonalak felügyeletét és ellenőrzését;
21. hangsúlyozza, hogy amennyiben további katonai erőket vetnek be, azok megbízatásának a civilek védelmére kell összpontosulnia, valamint az esetleges új békemegállapodások betartásának támogatására és az azokhoz való hozzájárulásra;
22. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy a Kongói Demokratikus Köztársaság kormányával, az ENSZ-szel és egyéb fő adományozókkal együtt készítsenek új tervet a Kongói Demokratikus Köztársaság nagyszabású leszerelésére és helyreállítására a leszerelés támogatására irányuló uniós elképzelés alapján, továbbá dolgozzanak ki az ország számára nagyra törő biztonsági reformstratégiát, amely a biztonság területére vonatkozó reformmal kapcsolatos európai uniós politikai kereten alapul; mindezeket közösségi és a KKBP területéhez kapcsolódó forrásokból kell finanszírozni;

23. felhívja a Kongói Demokratikus Köztársaság kormányát, hogy tegyen meg mindent a régióban elkövetett háborús bűnök felelőseinek azonosítására, és állítsa őket igazságszolgáltatás elé;
24. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy késedelem nélkül szervezzenek nagyszabású humanitárius és orvosi segítségnyújtási és reintegrációs programokat a KDK keleti térségének polgári lakossága részére, különös tekintettel a nemi erőszak áldozatává vált lányok és asszonyok megsegítése, a sürgető igények kielégítése és a nyilvánvalóan szükséges újjáépítés megelőzése érdekében; rámutat a felbomlasztott közösségek újjáépítésében a nők által betöltött szerep alapvető fontosságára;
25. érdeklődéssel figyeli a közvetítők azon csoportjának kinevezését, amelynek tagja a Nigériai Köztársaság korábbi elnöke, Olusegun Obasanjo és a Tanzániai Egyesült Köztársaság korábbi elnöke, Benjamin Mkapa; felhívja a Tanácsot, hogy működjön együtt a Nagy-tavak vidékének nemzetközi konferenciájával és az Afrikai Unióval a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén tapasztalható helyzet stabilizálásában;
26. felhívja a Tanácsot, hogy működjön együtt a nemzetközi és regionális közvetítőkkel a harcban álló felek gazdasági programjainak megvizsgálása érdekében, különösen a jelenlegi közvetítői tevékenységgel összefüggésben;
27. kéri a Bizottságot, hogy szorosan kövesse figyelemmel a humanitárius és a biztonsági helyzet alakulását a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén, annak érdekében, hogy a körülményektől függően részletesebben meghatározza a különböző lehetséges fellépéseket;
28. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamoknak, az Afrikai Uniónak főtitkárának, a Kongói Demokratikus Köztársaság kormányának és Dél-afrikai Fejlesztési Közösségnek (SADC).